

Eseu despre elementele de compozitie si de limbaj ale unui text poetic studiat, din lirica lui Lucian Blaga

Scrive un eseu de 2 - 3 pagini, despre elementele de compozitie si de limbaj ale unui text poetic studiat, din lirica lui Lucian Blaga, pornind de la propria marturie: "Poetul nu este atat un manitor, cat un mantuitor al cuvintelor. El scoate cuvintele din starea lor naturala si le aduce in starea de gratie."

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii, poezie "simpla ca o respiratie spontana, care nu angajeaza idei abstracte" (Marin Mincu), deschide volumul de debut al lui Lucian Blaga, Poemele luminii, devenind cunoscuta ca arta poetica, prin construirea unui program care isi dezvaluie intelesul mai ales datorita operei in ansamblu a marelui poet. in "sistemul liric blagian", acest text reprezentativ ocupa un loc important, concentrand ca intr-un focar tendinte specifice operei poetului si anuntand directii viitoare ale receptarii.

Poezia e o confesiune a unui crez care nu poate fi exprimat altfel decat la persoana I, o luare de cuvânt presupunand un "subtext polemic fata de alte pozitii", anterioare sau contemporane. in "eu", cuvântul cu care se deschide poezia, este cuprinsa ideea ca textul poetic, in general, este manifestarea imperativa a individualitatii creatoare, privita in raport cu lumea si cu ceilalti ("altii"). Titlul, alcatuit dintr-o propozitie dezvoltata, are semnificatie metaforica si subliniaza caracterul de arta poetica al poemului, accentuand pozitia lui eu confesiv. Aspectul negativ al verbului - predicat sugereaza o luare de pozitie polemica in raport cu alte puncte de vedere: nu strivesc. Ultima parte a titlului, alcatuita, la nivel sintactic, dintr-un complement direct care expliciteaza sensurile verbului, insotit de determinanti substantivali creeaza deschiderea spre sensurile metaforice ale textului: "corola de minuni a lumii" este o metafora pentru tainele universului, atitudinea eului liric fiind, vadit, una de protejare a misterelor, de potentare a sensurilor.

Artele poetice clasice cuprind de obicei invataturi poetice, in care poezia este privita din exterior, cu ignorarea, de cele mai multe ori, a eului artistului. Eul blagian devine o ipostaza interiorizata, adresandu-se doar siesi, intr-o confesiune discreta, privindu-se pe sine "doar in raport cu lumea" care nu este reala, ci lumea imaginara, univers interior, construit din aspiratiile cele mai profunde ale fiintei. Eul trait (adica acela care se manifesta prin afecte, impulsuri, atitudini) se adreseaza lumii simtite, si, totodata, unei lumi in sens filosofic, adica unui real negat in exterioritatea sa pentru a fi recreat sub forma de imagine exaltata in concept ("corola de minuni a lumii"). Accentul nu cade pe textul care va ramane, pe cuvânt, ci pe participarea subiectiva la tainele universului. Cuvântul trece pe al doilea plan in evaluarea actului poetic, pentru ca "poetul nu este atat un manitor, cat un mantuitor al cuvintelor".

Cuvântul - efemer, fragil, la Blaga, dizolvandu-se in fiintarea propriu-zisa, se pierde pe masura ce se rosteste, fiind inteles doar ca o poarta a iesirii lumii din nefiinta. Ceea ce este trait nemijlocit ca stare pare sa fie atat de dens si de incomunicabil, incat tacerea insasi ar putea deveni un act de comunicare si autocomunicare, cuvântul fiind doar o palida urma a unei entitati interioare. Poezia

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

nu mai este inteleasa ca rezultat finit, ca opera, ci mai ales ca descarcare spontana de energii interioare, de emotii care trebuie traite chiar in procesul lor de constituire. Cuvintele, imaginile poetice, alcatuiesc doar un grafic, o transcriere a energiilor afective, care depasesc granitele prozodice specifice poeziei traditionale.

Crezul poetic nu mai apare ca o problema de situare fata de propria arta, fata de mestesugul artistic si uneltele specifice acestui mestesug, ci ca o situare fata de obiectul sau, care este lumea in sens larg si "cuvantul" in sens restrictiv. Din intentia eului liric de a nu "strivi", a nu "ucide", a nu "sugruma" si a nu "lumina" necrutator, ci de a pastra o atitudine de reculegere si infiorare discreta izvorata din iubire, se nasc attributele lumii, care devine astfel o "corola de minuni", o uriasa floare cu neasemuite petale palpitand de taine, metafora ce se amplifica treptat, potentand ideea de "mister" prin elemente ca: "taine", "vraja nepatrunsului ascuns", "adancimi de intuneric", "intunecata zare", "largi fiori de sfant mister", "taina noptii". Tot efortul creator se subordoneaza finalitatii de a aduce "cuvintele din starea lor naturala in starea de gratie", pentru ca, prin cuvant, creatorul blagian are acces la tainele universului.

Textul este organizat in jurul unei opozitii fundamentale eu-altii. Prima secventa poetica aduce in prim-plan eul liric, prin persoana intai a pronumelui personal, asociat unor notiuni negative: "nu strivesc", "nu ucid cu mintea". Opozitia se contureaza in secventa a doua a poemului, care asociaza unei notiuni unice - "lumina" - doi termeni - "eu", "altii". "Lumina mea" este o metafora pentru un anumit mod de cunoastere, specifica eului poetic. Acest mod de cunoastere ("luciferic", daca ar fi asociat cu un concept filosofic) este caracterizat de potentarea misterului universal. "Lumina altora" desemneaza un mod de cunoastere opus, caracterizat de anulara tainei, de reducerea misterelor universale (in termenii filosofiei lui Blaga, "lumina altora" ar putea fi asociata cunoasterii paradisiace). Raportul de coordonare adversativa dintre cele doua enunturi marcheaza antiteza (instituita la nivel semantic prin cele doua metafore) si la nivel sintactic: "Lumina altora / sugruma vraja nepatrunsului ascuns / in adancimi de intuneric, / dar eu, / eu cu lumina mea sporesc a lumii taina".

Prin intermediul comparatiei care include un termen din sfera cosmicului se subliniaza atitudinea eului poetic: "si-ntocmai cum cu razele ei albe luna / nu micsoreaza, ci tremuratoare / mareste si mai tare taina noptii, / asa se schimba-n nentelesuri si mai mari / sub ochii mei..."

Incipitul si finalul textului se afla intr-un raport de cauzalitate. De altfel, intreaga poezie ar putea fi reduca la o singura fraza, care sintetizeaza ideea de protejare a misterelor universale: "Eu nu strivesc corola de minuni a lumii // cacii eu iubesc / si flori si ochi si buze si morminte."

in centrul discursului liric se afla eul poetic, desemnat prin pronumele personal "eu". Frecventa acestui pronume sustine caracterul de arta poetica al textului care deschide volumul de debut.

Limbajul poetic este metaforic, figurat. Majoritatea sintagmelor se refera la ideea de mister, de taina: "corola de minuni a lumii" desemneaza totalitatea tainelor universale, "flori, ochi, buze ori

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

morminte" particularizeaza simboluri ale acestor taine: "flori " ar putea fi simbolul pentru viata, frumusetate pura, "ochi" - metafora pentru cunoastere, "buze" - metafora pentru comunicare, "morminte" - metafora pentru misterul mortii. in aceasta varianta de interpretare, "flori" si "morminte" (metafore pentru viata si moarte) incadreaza metaforele sugerand atitudini esentiale ale umanului - cunoastere, comunicare. Enumerarea atributelor lumii este facuta nu la intamplare, ci in ordinea crescanda a elementului de "mister" cuprins in ele. Grija de a nu destrama "vraja nepatrunsului ascuns" este, de fapt, grija de a nu dezvalui taina propriului eu insondabil, de a nu-l divulga prin cuvint decit partial, prin metafore, prin revelatiile fragmentare si spontane, fara durata, ale cuvintului.

De la inceput, Blaga isi reprezinta actul poetic ca pe un raport eu-lume. intre acesti doi poli se vor instala toate trairile, toate tensiunile prezente in volumele viitoare. incepand cu expresionismul, poezia devine expresie a constiintei individuale; obiectul artistic trebuie sa aiba un "centru de greutate spiritual" care sa coincida cu centrul sau de greutate obiectiv. Este o conceptie noua asupra poeziei, care nu ar mai fi pura redare a lumii obiective, ci ar incepe de la rostirea constienta a vocabulei "eu", de la detasarea vizibila a constiintei de lume si de ceilalti ("lumea altora").

Arta este, deci, un mijlocitor intre constiinta si lume, sau arta se naste datorita existentei constiintei.

Sentimentul major este acela de contopire pana la identificare cu misterele universale, cu substanta ascunsa a lumii la care eul poetic se simte participand. Lumea este exprimata printr-o metafora sintetizatoare ca fiind "o corola de minuni" (adica miracole, taine revelate care se arata eului in toata splendoarea lor), pentru ca apoi, pe parcursul poeziei, aceste "minuni" sa se obscurizeze treptat, transformandu-se in "adancimi de intuneric", in "nentelesuri si mai mari". O stare de continua tanjire, de nostalgie nevindecata se ascunde in spatele cuvintelor ce exprima comunicare senina cu lumea. Se ghiceste de la acest volum ca Blaga va fi un neimpacat, ca va iscodi cu mari si chinuitoare intrebari aceste taine numai pe jumatate revelate, pe jumatate refuzate. La nivel lexical, se poate observa ca majoritatea termenilor sunt insotiti de un fel de "aureola de sens" (M. Mincu), ca si cum semnificatul lor obscur (sensul) ar tinde sa depaseasca semnificantul (forma). Se poate spune ca Blaga foloseste un cuvint - mister, avand un orizont larg, o "intunecata zare" de sensuri multiple, fara a putea sa fie epuizat. El insusi, cuvintul, ascunde o "corola de minuni", un halou de semnificatii ce palpita provocand spiritul, ca si "florile, ochii, buzele, mormintele".